

ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನು ಪರೀಕ್ಷೆ: ಘಟಕ-1 ಸಂಪೂರ್ಣ ಉತ್ತರಗಳು (Hindu Law Unit-1 Answers)

ಪರಿವಿಡಿ (Table of Contents)

- [10 ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು](#)
- [6 ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು](#)

10 ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು (10 MARKS QUESTIONS)

ಪ್ರಶ್ನೆ 1. ರೂಢಿ (Custom) ಎಂದರೇನು? ಸಿಂಧು ರೂಢಿಯ (Valid Custom) ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ.

ಪೀಠಿಕೆ (Introduction)

ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನ ಅತ್ಯಂತ ಮೂಲಭೂತ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಚೀನ ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿ 'ರೂಢಿ' (Custom) ಒಂದಾಗಿದೆ. ಇದು ಲಿಖಿತ ಕಾನೂನು ಪತ್ರಗಳ ಕ್ರೋಢೀಕರಣಕ್ಕೂ ಮೊದಲೇ ಇತ್ತು. "ಕಸ್ಟಮ್" ಎಂಬ ಪದವು ಸಂಸ್ಕೃತದ "ಆಚಾರ್" (ಆಚಾರ) ಎಂಬ ಪದದಿಂದ ಬಂದಿದೆ, ಇದರರ್ಥ ಒಂದು ಸಮುದಾಯವು ದೀರ್ಘಕಾಲದವರೆಗೆ ಸತತವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಸ್ಥಾಪಿತ ಆಚರಣೆಗಳು. ಹಿಂದೂ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ, ರೂಢಿಯು ಸಮಾಜದ ಸ್ಥಿರತೆಗಾಗಿ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ರೂಢಿಯನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಿಂಧುತ್ವದೊಂದಿಗೆ ಕಾನೂನಿನ ಮೂಲವಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

ಮುಖ್ಯ ಭಾಗ (Main Body)

ರೂಢಿಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮತ್ತು ಸ್ವರೂಪ

ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ, ರೂಢಿಯನ್ನು ಹೀಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾಗಿದೆ: "ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮುದಾಯದ ಸದಸ್ಯರ ನಡುವೆ ದೀರ್ಘಕಾಲದ, ಸ್ಥಿರವಾದ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಮತ್ತು ಜನರ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಹಾಗೂ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಮನ್ನಣೆಯ ಮೂಲಕ ಬಂಧಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ನಡವಳಿಕೆ ಅಥವಾ ಆಚರಣೆಯ ನಿಯಮ."

ನಥು ಪರ್ಶಾದ್ ವಿರುದ್ಧ ಶ್ರೀಮತಿ ಬಿ.ಜಿ. ಕುಮಾರಿ (AIR 1928 PC 277) ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ, ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ರೂಢಿಯನ್ನು "ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಮುಂದುವರಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಮನ್ನಣೆಯ ಮೂಲಕ ಕಾನೂನಿನ ಬಲವನ್ನು ಪಡೆದ ಬಳಕೆ" ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದೆ.

ಸಿಂಧು ರೂಢಿಯ ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳು (Essential Requirements of a Valid Custom)

ಭಾರತೀಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಸಿಂಧು (ಮಾನ್ಯ) ರೂಢಿಯು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕೆಂದು ಸ್ಥಾಪಿಸಿವೆ:

- ಪ್ರಾಚೀನತೆ ಮತ್ತು ಅನಾದಿ ಕಾಲದ ಆಚರಣೆ (Antiquity):** ರೂಢಿಯು ಅನಾದಿ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಅಥವಾ ಕನಿಷ್ಠ ಮಾನವನ ಸ್ಮರಣೆಗೆ ನಿಲುವು ನೀಡುವ ದೀರ್ಘಕಾಲದಿಂದ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವುದು. ಇದು ಇತ್ತೀಚಿನದಾಗಿರಬಹುದು.
- ನಿರಂತರತೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರತೆ (Continuity and Consistency):** ರೂಢಿಯನ್ನು ಯಾವುದೇ ಅಡಚಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಿರಬೇಕು. ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಮುಖ ವಿರಾಮಗಳು ಇರಬಾರದು.
- ನಿಶ್ಚಿತತೆ (Certainty):** ರೂಢಿಯು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರಬಾರದು. ಸಮಂಜಸವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಅನ್ವಯವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತಿರಬೇಕು.
- ಸಮಂಜಸತೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನೀತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರಬೇಕು (Reasonableness and Public Policy):** ರೂಢಿಯು ನೈಸರ್ಗಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನೀತಿಯ ತತ್ವಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರಬಾರದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಹೆಣ್ಣು ಭ್ರೂಣ ಹತ್ಯೆ, ಸತಿ ಪದ್ಧತಿ ಅಥವಾ ತಾರತಮ್ಯದಂತಹ ಆಚರಣೆಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನೀತಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದ್ದು, ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
- ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಅಂಗೀಕಾರ (General Acceptance):** ರೂಢಿಯು ಸಮುದಾಯದ ಬಹುಪಾಲು ಜನರಿಂದ ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಅನುಸರಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು. ಇದು ಕೇವಲ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆಚರಣೆಯಾಗಿರಬಾರದು.
- ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ (Notoriety):** ರೂಢಿಯು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಮುಕ್ತವಾಗಿರಬೇಕು. ರಹಸ್ಯ ಆಚರಣೆಗಳು ಸಿಂಧು ರೂಢಿಯಾಗಲಾರವು.
- ಶಾಂತಿಯುತ ಅನುಭವ (Peaceful Enjoyment):** ರೂಢಿಯು ಯಾವುದೇ ಗಂಭೀರ ವಿವಾದ ಅಥವಾ ಕಾನೂನು ಸವಾಲುಗಳಿಲ್ಲದೆ ಶಾಂತಿಯುತವಾಗಿ ಆಚರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರಬೇಕು.

ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ರೂಢಿಯ ಶ್ರೇಣಿ

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಾನೂನು ಪರಂಪರೆಯ ಪ್ರಕಾರ, ಕ್ರಮಾನುಗತ ಹೀಗಿದೆ:

- ವೇದಗಳು ಮತ್ತು ಶ್ರುತಿ (ಅತ್ಯಂತ ಸ್ಥಾನ)
- ಸ್ಮೃತಿ
- ರೂಢಿ (ಆದರೆ ಲಿಖಿತ ಕಾನೂನು ಮೌನವಾಗಿದ್ದಾಗ ರೂಢಿಯು ಪ್ರಬಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ)
- ಸಾಮಾನ್ಯ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸದಸದ್ವಿವೇಕ.

ತೀರ್ಮಾನ (Conclusion)

ರೂಢಿಯು ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನ ಜೀವಂತ ಮೂಲವಾಗಿದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಇದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನೀತಿ ಅಥವಾ ಶಾಸನಬದ್ಧ ಕಾನೂನುಗಳಿಗೆ (Statutory Law) ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರಬಾರದು. ಇಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಸನಗಳ ಕ್ರೋಢೀಕರಣದಿಂದಾಗಿ ರೂಢಿಯ ಮಹತ್ವ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಲಿಖಿತ ಕಾನೂನು ಇಲ್ಲದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಇನ್ನೂ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ 2. 'ಧರ್ಮ'ದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ.

ಹಿರಿಯ

ಹಿಂದೂ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ "ಧರ್ಮ" ಅತ್ಯಂತ ಆಳವಾದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದ "ಧರ್ಮ" ಧಾತುವಿನಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಧರ್ಮ ಎಂದರೆ "ಧರಿಸುವುದು" ಅಥವಾ "ಬೆಂಬಲಿಸುವುದು". ಇದು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ತತ್ವವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ, ಧರ್ಮವು ಕೇವಲ ಕಾನೂನು, ಅದು ಕರ್ತವ್ಯಗಳು, ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳು ಮತ್ತು ನೈತಿಕತೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಮುಖ್ಯ ಭಾಗ

ತಾತ್ವಿಕ ಅಡಿಪಾಯ ಮತ್ತು ಅರ್ಥ

ಧರ್ಮ ಎಂದರೆ ಒಂದು ವಸ್ತುವಿನ ಅಂತರ್ಗತ ಸ್ವಭಾವ (ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಬೆಂಕಿಯ ಧರ್ಮ ಸುಡುವುದು). ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಿದಾಗ,

ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ಥಾನಮಾನದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಮನುಸ್ಮೃತಿಯು ಧರ್ಮವನ್ನು ಸದ್ಗುಣ, ಕರ್ತವ್ಯ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವನ್ನು ಉಳಿಸುವ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕಾನೂನು ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತದೆ.

ಧರ್ಮದ ವರ್ಗೀಕರಣಗಳು

- ಸಾಮಾನ್ಯ ಧರ್ಮ (Samanya Dharma):** ಜಾತಿ ಅಥವಾ ಅಂತಸ್ತನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು. ಉದಾ: ಸತ್ಯ (Truth), ಅಹಿಂಸೆ (Non-violence), ಅಸ್ತೇಯ (Non-stealing).
- ವಿಶೇಷ ಧರ್ಮ (Varna and Ashrama Dharma):**
  - ವರ್ಣ ಧರ್ಮ: ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವೃತ್ತಿಪರ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು (ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ಇತ್ಯಾದಿ).
  - ಆಶ್ರಮ ಧರ್ಮ: ಜೀವನದ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು (ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ, ಗೃಹಸ್ಥ, ವಾನಪ್ರಸ್ಥ, ಸನ್ಯಾಸ).
- ಅಪೇಕ್ಷಾ ಧರ್ಮ (Relative Dharma):** ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು ಬದಲಾಗಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಇದು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ. ಎರಡು ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಸಂಘರ್ಷ ಉಂಟಾದಾಗ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಳಿತನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕು.

ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ

ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಕಾನೂನು "ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ" (Rights) ಒತ್ತು ನೀಡಿದರೆ, ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನು "ಕರ್ತವ್ಯಗಳಿಗೆ" (Duties) ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪಾಲಿಸಿದಾಗ ಹಕ್ಕುಗಳು ತಾವಾಗಿಯೇ ಬರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ಧರ್ಮದ ತತ್ವ.

ಸಮಕಾಲೀನ ಪ್ರಸ್ತುತತೆ

ಭಾರತೀಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿನ ಅಂತರವನ್ನು ತುಂಬಲು ಧರ್ಮ, ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸದಸದ್ವಿವೇಕದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ, ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಪ್ರಾಚೀನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು (ಉದಾ: ಸತಿ) ತಿರಸ್ಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ 3. ಹಿಂದೂಗಳು ಯಾರು? ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನು ಯಾರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಯಾರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ?

ಪೀಠಿಕೆ

"ಹಿಂದೂ" ಯಾರು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೂ ವಿವಾಹ ಕಾಯಿದೆ, 1955 ಮತ್ತು ಹಿಂದೂ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರ ಕಾಯಿದೆ, 1956 ರಂತಹ ಶಾಸನಗಳು "ಹಿಂದೂ" ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿವೆ.

ಮುಖ್ಯ ಭಾಗ

ಹಿಂದೂವಿನ ಶಾಸನಬದ್ಧ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ

ಹಿಂದೂ ವಿವಾಹ ಕಾಯಿದೆ, 1955 ರ ಸೆಕ್ಷನ್ 2 ರ ಪ್ರಕಾರ, ಹಿಂದೂ ಎಂದರೆ:

- ಧರ್ಮದಿಂದ ಹಿಂದೂ (Hindu by Religion):** ಹಿಂದೂ, ಜೈನ, ಬೌದ್ಧ ಅಥವಾ ಸಿಖ್ ಧರ್ಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ.
- ಜನ್ಮದಿಂದ ಹಿಂದೂ (Hindu by Birth):** ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆ ಏನೇ ಇರಲಿ, ಹಿಂದೂ ಪೋಷಕರಿಗೆ ಜನಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ. (ಒಬ್ಬ ಪೋಷಕ ಹಿಂದೂ ಆಗಿದ್ದು, ಮಗುವನ್ನು ಹಿಂದೂ ಸಂಪ್ರದಾಯದಂತೆ ಬೆಳೆಸಿದರೂ ಆ ಮಗು ಹಿಂದೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ).
- ಮತಾಂತರಗೊಂಡ ಹಿಂದೂ (Hindu by Conversion):** ಬೇರೆ ಧರ್ಮದಿಂದ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಮತಾಂತರಗೊಂಡ ವ್ಯಕ್ತಿ.

ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನು ಯಾರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ?

ಈ ಕೆಳಗಿನ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನು ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ:

- ಮುಸ್ಲಿಮರು (ಮುಸ್ಲಿಂ ಕಾನೂನಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾರೆ).

- ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ನರು.
- ಪಾರ್ಸಿಗಳು.
- ಯಹೂದಿಗಳು.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು

- ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪಂಗಡಗಳು:** ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪಂಗಡದವರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.
- ಧರ್ಮವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದವರು:** ಧರ್ಮವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದರೂ, ಜನ್ಮತಃ ಹಿಂದೂ ಆಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಜರ ಆಸ್ತಿಯ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಹೇಳಿವೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ 4. ಸಹದಾಯಾದದ (Co-parcenary) ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಮತ್ತು ಸಹದಾಯಾದಿಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

ಪೀಠಿಕೆ

ಸಹದಾಯಾದ (Co-parcenary) ಎಂಬುದು ಮಿಶ್ರಾಶ್ರಿತ ಶಾಲೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರು ಪೂರ್ವಜರ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಜನ್ಮತಃ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪಡೆಯುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. 2005 ರ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ನಂತರ, ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಸಹದಾಯಾದದಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಮುಖ್ಯ ಭಾಗ

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ: ಸಾಮಾನ್ಯ ಪೂರ್ವಜರಿಂದ ಪುರುಷ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ (ಮತ್ತು ಈಗ ಸ್ತ್ರೀಯರು) ಆಸ್ತಿಯು ಬಂದಾಗ ಉಂಟಾಗುವ ಸಂಬಂಧವೇ ಸಹದಾಯಾದ.

ಸಹದಾಯಾದದ ಲಕ್ಷಣಗಳು:

- ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ಹಕ್ಕು (Automatic Vesting):** ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ ತಕ್ಷಣವೇ ಪೂರ್ವಜರ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ.
- ವಂಶಾವಳಿ ಸಂಬಂಧ:** ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪೂರ್ವಜರಿಂದ ನೇರ ವಂಶಸ್ಥರ ಮೂಲಕ ರಚನೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ಸಾಮೂಹಿಕ ಮಾಲೀಕತ್ವ:** ಸಹದಾಯಾದಿಗಳು ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಹೊಂದಿರದೆ, ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.
- ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರ ಹಕ್ಕು (Right of Survivorship):** ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ, ಸಹದಾಯಾದಿಯ ಮರಣದ ನಂತರ ಅವನ ಪಾಲು ಉಳಿದ ಸಹದಾಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು (ಆದರೆ 2005 ರ ನಂತರ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರ ನಿಯಮಗಳು ಬದಲಾಗಿವೆ).

ಸಹದಾಯಾದಿಯ ಹಕ್ಕುಗಳು (Rights of a Co-parcener):

- ವಿಭಾಗದ ಹಕ್ಕು (Right to Partition):** ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸಹದಾಯಾದಿಯು ಆಸ್ತಿಯ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಕೇಳುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆ.
- ಕೂಡು ಮಾಲೀಕತ್ವ ಮತ್ತು ಅನುಭವದ ಹಕ್ಕು:** ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಬಳಸುವ ಮತ್ತು ಅನುಭವಿಸುವ ಹಕ್ಕು.
- ಪರಭಾರೆ ಮಾಡುವ ಹಕ್ಕು (Right to Alienate):** ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗಾಗಿ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಅಥವಾ ಪರಭಾರೆ ಮಾಡುವ ಹಕ್ಕು (ಕರ್ತನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಧಿಕಾರವಿರುತ್ತದೆ).
- ಲೆಕ್ಕ ಕೇಳುವ ಹಕ್ಕು:** ಕರ್ತನು (ಕುಟುಂಬದ ಯಜಮಾನ) ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಆಸ್ತಿಯ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವನ್ನು ಕೇಳುವ ಹಕ್ಕು.

2005 ರ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಪರಿಣಾಮ:

- ಮಗಳೂ ಕೂಡ ಮಗನಂತೆಯೇ ಸಮಾನ ಸಹದಾಯಾದಿಯಾಗುತ್ತಾಳೆ.

- ಅವಳು ಜನ್ಮತಃ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕು ಪಡೆಯುತ್ತಾಳೆ ಮತ್ತು ವಿಭಾಗವನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು.

ಪ್ರಶ್ನೆ 5. ಮಿತಾಕ್ಷರ ಮತ್ತು ದಾಯಭಾಗ ಶಾಲೆಗಳ (Schools of Law) ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

ಪೀಠಿಕೆ

ಮಿತಾಕ್ಷರ ಮತ್ತು ದಾಯಭಾಗ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಶಾಲೆಗಳಾಗಿವೆ. ಇವು ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿವೆ.

ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು (Comparison Table)

ಲಕ್ಷಣ	ಮಿತಾಕ್ಷರ ಶಾಲೆ (Mitakshara)	ದಾಯಭಾಗ ಶಾಲೆ (Dayabhaga)
ವ್ಯಾಪ್ತಿ	ಬಂಗಾಳ ಮತ್ತು ಅಸ್ಸಾಂ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಇಡೀ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.	ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬಂಗಾಳ ಮತ್ತು ಅಸ್ಸಾಂನಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.
ಹಕ್ಕು ಪ್ರಾಪ್ತಿ	ಜನ್ಮತಃ ಹಕ್ಕು: ಮಗ/ಮಗಳು ಹುಟ್ಟಿದ ತಕ್ಷಣ ಪೂರ್ವಜರ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.	ಮರಣದ ನಂತರ ಹಕ್ಕು: ತಂದೆಯ ಮರಣದ ನಂತರವೇ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕು ಬರುತ್ತದೆ.
ಸಹದಾಯಾದ (Co-parcenary)	ತಂದೆ ಬದುಕಿರುವಾಗಲೇ ಮಕ್ಕಳು ಸಹ-ಮಾಲೀಕರಾಗುತ್ತಾರೆ.	ತಂದೆ ಬದುಕಿರುವಾಗ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಹಕ್ಕಿರುವುದಿಲ್ಲ; ಅವರು ಸಹದಾಯಾದಿಗಳಲ್ಲ.
ವಿಭಾಗದ ಹಕ್ಕು	ಮಗನು ತಂದೆಯ ಜೀವಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು.	ತಂದೆ ಸಾಯುವವರೆಗೂ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಕೇಳುವ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ.
ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರ	'ಸರ್ವೈವರ್‌ಶಿಪ್' (Survivorship) ತತ್ವವನ್ನು ಆಧರಿಸಿತ್ತು (ಈಗ ಬದಲಾಗಿದೆ).	ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರ (Succession) ತತ್ವವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ.
ವಿಧವೆಯ ಹಕ್ಕು	ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಸೀಮಿತ ಹಕ್ಕುಗಳಿದ್ದವು.	ಪುರುಷ ವಾರಸುದಾರರಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ವಿಧವೆಗೆ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕು ಸಿಗುತ್ತದೆ.

6 ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು (6 MARKS QUESTIONS)

ಪ್ರಶ್ನೆ 1. "ಜನ್ಮತಃ ಹಿಂದೂ" (Hindu by Birth) ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

- ಅರ್ಥ: ಪೋಷಕರು ಹಿಂದೂಗಳಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಹುಟ್ಟುವ ಮಗುವು 'ಜನ್ಮತಃ ಹಿಂದೂ' ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಮಗು ಬೆಳೆದ ನಂತರ ಯಾವುದೇ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ, ಕಾನೂನಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ಹಿಂದೂ ಆಗಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ.
- ಕಾನೂನು ಮಹತ್ವ: ಇದು ಶಾಶ್ವತವಾದದ್ದು. ಬೇರೆ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಮತಾಂತರಗೊಂಡರೂ, ಪೂರ್ವಜರ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಹಕ್ಕನ್ನು 'ಜನ್ಮತಃ ಹಿಂದೂ' ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ (ಮಂಗಲ್ ಸಿಂಗ್ ವಿರುದ್ಧ ಬಾಲಿನ್) ತಿಳಿಸಿದೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ 2. ಮಿತಾಕ್ಷರ ಶಾಲೆ (Mitakshara School).

- ಇದು ವಿಜ್ಞಾನೇಶ್ವರನು ಬರೆದ 'ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯ ಸ್ಮೃತಿ'ಯ ಮೇಲಿನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ.
- ಬಂಗಳವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಇದು ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿದೆ.
- ಪ್ರಮುಖ ತತ್ವ: 'ರಕ್ತಸಂಬಂಧ'ದ ಮೂಲಕ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರ. ಮಗನು ಹುಟ್ಟಿದ ತಕ್ಷಣ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ.
- ಇದು ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ಸಹದಾಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ 3. ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಾಚೀನ ಮೂಲಗಳು (Ancient sources).

1. ಶ್ರುತಿ (Shruti): ವೇದಗಳು (ಋಗ್ವೇದ, ಯಜುರ್ವೇದ, ಸಾಮವೇದ, ಅಥರ್ವವೇದ). ಇವು ದೈವಿಕ ವಾಣಿ ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ.
2. ಸ್ಮೃತಿ (Smriti): ಋಷಿಗಳು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬರೆದ ಪಠ್ಯಗಳು (ಉದಾ: ಮನುಸ್ಮೃತಿ, ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯ ಸ್ಮೃತಿ).
3. ರೂಢಿ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯ (Custom): ದೀರ್ಘಕಾಲದಿಂದ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪದ್ಧತಿಗಳು.
4. ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು (Commentaries): ಮಿತಾಕ್ಷರ ಮತ್ತು ದಾಯಭಾಗದಂತಹ ಗ್ರಂಥಗಳು.

ಪ್ರಶ್ನೆ 4. 'ಹಿಂದೂ' ಪದದ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಹಿಂದೂ ವಿವಾಹ ಕಾಯಿದೆಯ ಪ್ರಕಾರ, ಈ ಕೆಳಗಿನವರು ಹಿಂದೂಗಳು:

1. ಯಾವುದೇ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವವರು (ವೀರಶೈವ, ಲಿಂಗಾಯತ, ಆರ್ಯಸಮಾಜ ಇತ್ಯಾದಿ).
2. ಬೌದ್ಧರು, ಜೈನರು ಮತ್ತು ಸಿಖ್ಖರು.
3. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಮುಸ್ಲಿಂ, ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್, ಪಾರ್ಸಿ ಅಥವಾ ಯಹೂದಿ ಅಲ್ಲದವರು.

ಪ್ರಶ್ನೆ 5. ಮತಾಂತರ (Conversion) ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

- ಬೇರೆ ಧರ್ಮದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸ್ವಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದನ್ನು ಮತಾಂತರ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಪರಿಣಾಮ: ಮತಾಂತರಗೊಂಡ ನಂತರ, ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಅವನು ಹಿಂದೂ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಮತ್ತು ದತ್ತು ಪಡೆಯಬಹುದು.
- ಆದರೆ, ಮತಾಂತರವು ನೈಜವಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಹಿಂದೂ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು.

ಪ್ರಶ್ನೆ 6. 'ಧರ್ಮ'ದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ.

- ಧರ್ಮವು ಕರ್ತವ್ಯ, ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಸದಾಚಾರದ ಮಿಶ್ರಣವಾಗಿದೆ.
- ಇದು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ನಿಯಮ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ನೈತಿಕ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ಇಂದಿನ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ, ಶಾಸನಗಳು ಮೌನವಾಗಿರುವಾಗ 'ನ್ಯಾಯ' ಮತ್ತು 'ಧರ್ಮ'ದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ 7. ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳ ಇತ್ಯರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಿಪ್ರಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯದ (Equity, Justice and Good Conscience) ಪ್ರಸ್ತುತತೆ.

- ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾನೂನು ಅಥವಾ ರೂಢಿ ಇಲ್ಲದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು 'ನ್ಯಾಯ, ಸಾಮ್ಯ ಮತ್ತು ಸದಸದ್ವಿವೇಕ'ದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ತೀರ್ಪು ನೀಡುತ್ತವೆ.

- ಇದು ಕಾನೂನಿನ ಕಠಿಣತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ನ್ಯಾಯ ಒದಗಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ 8. ರೂಢಿ (Custom) - ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಟಿಪ್ಪಣಿ.

- ದೀರ್ಘಕಾಲದಿಂದ ಜನರು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಆಚರಣೆಯೇ ರೂಢಿ.
- ಇದು ಕಾನೂನಿನಷ್ಟೇ ಬಲವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ಆದರೆ, ಅದು ಪ್ರಾಚೀನವಾಗಿರಬೇಕು, ನಿರಂತರವಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನೀತಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರಬಾರದು.

ಪ್ರಶ್ನೆ 9. ಮಿತಾಕ್ಷರ ಶಾಲೆ (ಪುನರಾವರ್ತನೆ).

(ಪ್ರಶ್ನೆ 2 ರಲ್ಲಿರುವ ಉತ್ತರವನ್ನೇ ಬರೆಯಬಹುದು - ವಿಜ್ಞಾನೇಶ್ವರನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ, ಜನ್ಮತಃ ಹಕ್ಕು, ಮತ್ತು ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ವ್ಯಾಪ್ತಿ).

ಪ್ರಶ್ನೆ 10. ಮತಾಂತರದಿಂದ ಹಿಂದೂ (Hindu by conversion).

- ಮುಸ್ಲಿಂ, ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಮುಂತಾದ ಅನ್ಯ ಧರ್ಮದವರು ವೈದಿಕ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಆರ್ಯ ಸಮಾಜದಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದರೆ ಅವರನ್ನು 'ಮತಾಂತರದಿಂದ ಹಿಂದೂ' ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಅವರು ಹಿಂದೂ ಸಮುದಾಯದಿಂದ ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರಬೇಕು.